

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (HE 146/2020 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisen lausunnon antamista varten valtiovarainvaliokunnalle. Määräaika: 13.11.2020.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):

- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö
- metsäneuvos Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Marjatta Koskinen, maa- ja metsätalousministeriö
- talousjohtaja Jukka Nummikoski, maa- ja metsätalousministeriö
- talousjohtaja Jutta Petäjä, Luonnonvarakeskus
- tutkimusprofessori Jussi Uusivuori, Luonnonvarakeskus
- luontopalvelujohtaja Timo Tanninen, Metsähallitus
- hallintojohtaja Jorma Tolonen, Suomen metsäkeskus
- varatoimitusjohtaja Simo Jaakkola, Koneyrittäjien liitto ry
- tutkimuspäällikkö Kalle Karttunen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- tutkimuspäällikkö Juha Lappalainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- metsäasioiden päällikkö Matti Mäkelä, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Paliskuntain yhdistys
- ProAgria Keskusten Liitto ry
- Suomen 4H-liitto
- Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry
- Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry
- Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
- Suomen Vesilaitosyhdistys ry
- Maanmittauslaitos

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

- Ruokavirasto

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Maatalous

Valiokunta toteaa talousarvioesitykseen viitaten, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan perustehtävät ruokaturvan, ruokaturvallisuuden ja kilpailukykyisen kotimaisen ruokajärjestelmän, huoltovarmuuden ja puhtaan veden takaamisessa, eläin- ja kasvitautien hallinnassa, kestävyyyden ja luonnonvaraelinkeinojen kilpailukyvyyn varmistamisessa ja maaseudun elinvoimaisuuden kehittämisessä ovat nousseet yhä tärkeämmiksi. Näiden tehtävien merkitys on edelleen korostunut koronakriisin yhteydessä. Maataloudella on tärkeä rooli myös ilmastonmuutoksen hillinnässä. Maatilat ovat elintärkeä osa Suomen ruokaturvaa ja huoltovarmuutta. Kotimaisen ruoantuotannon varmistaminen onkin keskeisintä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että maa- ja metsätalouden elinkeinot ovat merkittäviä uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntäjiä. Ravinnon, energian, erilaisten tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen uusiutuvia luonnonvaroja kestävästi käyttävä biotalous luo myös merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Biotalous tulee olla myönteisiä vaikutuksia ilmastolle ja ympäristölle. On vähennettävä riippuvuutta fossiilisista luonnonvaroista, ehkäistävä ekosysteemien köyhtymistä ja edistettävä luonnon monimuotoisuutta tavoitteena yhä kestävämpi tuotanto.

Suomen maa- ja puutarhatilojen lukumäärä oli vuonna 2018 noin 49 500 tilaa. Luonnonvarakeskuksen (Luke) kokonaislaskentatulosten mukaan näistä positiivista yrittäjätuloa sai 30 000 yritystä, joiden yhteenlaskettu yrittäjätulo nousi noin 739 miljoonaan euroon. Lähes 20 000 yrityksen yrittäjätulo jäi kuitenkin negatiiviseksi, jolloin nämä huomioiden Suomen maatalous- ja puutarhayritysten kokonaisyrittäjätulo laski 536 miljoonaan euroon. Usein negatiivista yrittäjätuloa saaneeseen ryhmään päätyvät esimerkiksi hiljattain investoineet yrittäjät. Kokonaislaskennan tulokset vuodelle 2019 ja ennusteet eteenpäin julkaistaan loppuvuodesta. Tehtyjen ennako- ja ennustetulosten perusteella yrittäjätulo tulee edelleen alenemaan.

Valiokunta toteaa, että vuonna 2021 viljelijätukia maksetaan valtion talousarvioesityksen mukaan yhteensä 1 765 miljoonaa euroa eli 0,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) mukaisia EU:n kokonaan tai osittain rahoittamia tukia maksetaan vuonna 2021 yhteensä 1 446 miljoonaa euroa. Näiden tukien lisäksi maataloille maksetaan vuonna 2021 kansallista tukea yhteensä 319 miljoonaa euroa. Kansallinen tuki koostuu pääosin pohjoisesta tuesta (296 miljoonaa euroa). EU:n budjetista maksetun tuen osuus viljelijätuista on 44 prosenttia eli yhteensä 776 miljoonaa euroa. Viljelijätukien lisäksi maatalousyrityksille maksetaan tukea maatalouden rakenteen kehittämiseen. Luken kokonaislaskennan mukaan tukien osuus maatalouden kokonaistuotosta on ollut viime vuosina noin 32 prosenttia.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (maaseutuohjelma) rahoitus momenteilla 30.10.40, 30.10.43, 30.10.64, 30.20.43 ja 30.20.44 on sisällytetty vuoden 2021 talousarvioon 16.4.2020 valtiontalouden kehysten mukaisesti. Siten momenttien määrärahoissa ei ole vielä huomioitu heinäkuussa 2020 saavutettua EU:n rahoituske-

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

hyspääöstä eikä yhteisen maatalouspolitiikan siirtymäkaudesta johtuvia muutoksia. Sen vuoksi em. momenttien sekä momenttien 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki) ja 30.20.40 (Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki) määrärahoja ehdotetaan tarkennettavaksi täydentävässä talousarvioesityksessä. EU:n uusi rahoituskausi 2021—2027 alkaa siirtymäkaudella, jonka aikana on käytössä uuden rahoituskauden määrärahat, mutta sovelletaan nykymuotoisia tukijärjestelmiä.

Valiokunta toteaa, että EU:n budjettisopimuksen mukaan Suomen maatalouden rahoitus kasvaa kaudella 2021—2027 nimellisin hinnoin laskettuna 2,5 prosenttia kuluvaan kauteen 2014—2020 verrattuna. Mikäli rahoituskausien välisessä vertailussa otetaan huomioon Next generation EU -väline, Suomen maatalouden rahoitus kasvaa yhteensä 6 prosenttia. Rahoituksen muutokset kohdistuvat erisuuruusina tukijärjestelmän pilareiden I ja II välillä. I pilarin suorat tuet laskevat 0,8 prosenttia, mutta II pilarin maaseudun kehittämisvarat nousevat rahoituskehityksen osalta 7,6 prosenttia.

Maatalouden rakennetukiin on rahoitusta momenteilla 30.10.40 (Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset) ja 30.10.41 (Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki) sekä Maatilatalouden kehittämisrahastosta (Makera). Talousarvioon ei sisälly määrärahaa momentille 30.20.61 (Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon), sillä vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettiin yhteensä 70 miljoonan euron määräraha, josta 65 miljoonaa euroa kohdentuu vuodelle 2021. Valiokunta pitää välttämättömänä, että varojen käyttö on läpinäkyvää ja että Makeran pääomittamista jatketaan, jotta jatkossakin saadaan nuoria yrittäjiä alalle, tehdään investointeja ja voidaan kehittää maataloutta.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta pitää maatalouden kannattavuuden ja kilpailukykyyn parantamista välttämättömänä, jotta kotimainen raaka-ainetuotanto säilyy. Samalla valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että maatalouden taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut vaikeammin ennakoitavaksi tuotteiden ja tuotantopanosten hintojen aikaisempaa suuremman vaihtelun vuoksi. Kilpailutilanteen vuoksi maatilojen mahdollisuudet parantaa kannattavuutta markkinaehtoisesti ovat rajalliset. Markkinoiden toimivuuden varmistamiseksi valiokunta korostaa sitä, että Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja elintarvikemarkkinavaltuutetun tulee seurata elintarvikemarkkinoiden toimivuutta ja reagoida markkinahäiriöihin ja markkinaylivoiman väärinkäyttöön.

Valiokunta pitää Suomen elintarvikeviennin kasvupotentiaalia merkittävänä. Talousarviossa tarkoitukseen on osoitettu hallitusohjelman mukaisesti varoja. Kiinnittäen huomiota siihen, että viennin edistäminen on erittäin pitkäjänteistä työtä, valiokunta pitää välttämättömänä tehokkaita vientiponnisteluja.

Talousarviosta käy ilmi, että maaseutualueet tarjoavat ratkaisuja ympäristön tilaan ja ilmastonmuutokseen liittyviin haasteisiin. Maatalouden ravinnepäästöt maaperään ja vesistöihin ovat vähentyneet maaseutuohjelman toimenpiteiden, ympäristötietoisuuden ja -osaamisen lisääntymisen, kulutustottumusten muutosten sekä uusien tarkennettujen tuotantomenetelmien ja luomutuotannon lisääntymisen seurauksena. Ilmastonmuutos, luonnonvarojen määrä ja laatu, kaavoitus ja muu yhdyskuntarakenteen ohjaus sekä energian tuotantotavat vaikuttavat olennaisesti myös ruokajärjestelmän ja maaseutualueiden kehitykseen. Tulevaisuudessa tärkeinä haasteina säilyvät ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Ne edellyttävät ratkaisuja, jotka vaikuttavat maankäyttöön, peltomaan päästöihin, energiankulutukseen, ravinteiden kierrätykseen, maa-

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

taloustuotantoon ja tuotantotekniikkaan. Valiokunta pitää hallitusohjelman mukaisesti tärkeänä valmisteltavaa ilmastoruokaohjelmaa. Sen tavoitteena on tukea yhteiskunnan siirtymistä kohti ilmastokestävää ruokajärjestelmää. Ilmastokestävässä ruokajärjestelmässä huomioidaan kaikki kestävyysnäkökulmat: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävyys. Ohjelma tukee Suomen hallituksen tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä.

Valiokunta toteaa, että puhdas ruoka ja puhdas vesi ovat erityisasemassa suhteessa muihin hyödykkeisiin. Kuluttajat arvostavat puhdasta ympäristöstävällistä ruokaa, kuten lähiruokaa ja luomuviljeltyä ruokaa. On tärkeää, että luomu- ja lähiruoan osuuden kasvattaminen nykyisestä tasosta otetaan Suomen maatalouspolitiikan strategiseksi tavoitteeksi ottaen huomioon aikaisemmat valtioneuvoston periaatepäätökset luomualan kehittämisohjelmaksi, lähiruokaohjelmaksi ja julkisten elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen arviointiperusteiksi. Myös maatilamatkailua ja pienteurastamatoimintaa tulee edistää. Jotta kuluttajat voivat ostopäätöksillään vaikuttaa kotimaiseen ruuan tuotantoon, on heidän saatava nykyistä paremmin tietoa siitä, miten ja missä ruoka on tuotettu ja mistä elintarvikkeiden hinta koostuu. Läpinäkyvyyttä tarvitaan alkutuotannon, teollisuuden ja kaupan osuuden ilmoittamiseen. Tuotteiden alkuperämaata koskevia merkintöjä on parannettava eikä harhaan johtavia merkintöjä tule sallia.

Valiokunta painottaa sitä, että toimet nuorten viljelijöiden maatalouteen ja maatalouskoulutukseen ovat välttämättömiä. Lisäksi tarvitaan toimia, jotka helpottavat tilanpidon jatkamista. Rakennkehitystarve samoin kuin uusien yrittäjien tarve on suuri. Maatilojen lukumäärän vähentyminen ei saa kiihtyä lähivuosina siten, että kotimaisiin raaka-aineisiin perustuva elintarvikkeiden tuotanto vähenee tavoitellun säilymisen sijaan, jolloin myös maamme huoltovarmuus vaarantuu.

On kiinnitettävä erityistä huomiota toimiin, jotka turvaavat viljelijöiden jaksamisen. Lomituksen järjestäminen on niin yrittäjien jaksamisen kuin eläinten hyvinvoinninkin kannalta keskeistä. Kun vuosilomaan oikeutettujen yrittäjien määrä vähenee, rakennemuutoksesta säästyviä varoja tulee käyttää vuosilomien pidentämiseen. Lomituksen järjestämisen osalta valiokunta kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, että lomittajien työsuhteet ovat laajasti muuttuneet osa-aikaisiksi. Tavoitteena tulee kuitenkin olla kokoaikaiset työsuhteet, mikä lisää kiinnostusta hakeutua lomitustehtäviin ja edistää lomitusten asianmukaista järjestämistä.

Valiokunta toteaa, että kansallisen energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti maatalousperäisten energialähteiden tuotanto ja käyttö lisääntyvät lähivuosina. Valiokunta pitää erittäin tarpeellisena biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien rahoittamiseen esitettyä määrärahaa. Muutoinkin tulee tehokkaasti edistää maataloudessa ja maaseudulla yleensäkin harjoitettua hajautettua energiantuotantoa ja ravinnekiertoa tuottavia ratkaisuja mm. tukitoimenpitein sekä poistamalla mahdolliset lainsäädännölliset ja hallinnolliset esteet. Ruuan- ja energiantuotannon yhdistäminen parantaa maatilayritysten toiminnan kannattavuutta ja edistää samalla bionalouden tavoitteita samoin kuin energia- ja ravinneomavaraisuutta.

Kuluttajien valinnat ja ruokaosaaminen vaikuttavat vahvasti ruokajärjestelmään ja sen tulevaisuuteen. Entistä useammin kuluttajien ostopäätösten perusteena ovat oman terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella myös tuotantoeläinten hyvinvointi sekä tuotantoketjun ympäristökuormituskysymykset, mm. ilmastovaikutukset sekä sosiaaliset näkökulmat ja työllisyyskysy-

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

mykset. Valiokunta pitää erittäin myönteisenä sitä, että määrärahaa tuotantoeläinten hyvinvointikorvauksiin ehdotetaan korotettavaksi.

Edellä on todettu, että Suomen tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2035. Valiokunta katsoo, että tuottajia ja viljelijöitä tulee tukea taloudellisesti ja osaamista vahvistamalla vähähiilisiin tuotantomuotoihin ja -tekniikoihin siirtymisessä sekä hiilinielujen ja maaperän hiilisisällön vahvistamisessa.

Valiokunta toteaa, että huono kiinteistörakenne yhdessä maatalouden rakennemuutoksen kanssa johtaa kasvua hakevien tilojen kannalta epäedulliseen kilpailutilanteeseen. Tilusjärjestelytoiminnan jatkuvuus riippuu uusien alueellisten tilusjärjestelyjen rahoituksesta. Ottaen huomioon myös ympäristönäkökohdat valiokunta pitää tärkeänä uusien alueellisten tilusjärjestelyjen rahoittamista. Tilusjärjestelyä tulee käyttää aktiivisesti Suomen kiinteistörakenteessa olevien merkittävien ongelmien korjaamiseen. Tilusjärjestelyjen yhteydessä on voitava käyttää myös ekologisia kompensatioita.

Metsätalous

Valiokunta toteaa, että aktiivinen metsätalous luo edellytyksiä puunjalostuksen olemassaololle ja kasvulle. Siten se on myös koko Suomen kansantaloudelle äärimmäisen tärkeä työn ja toimeentulon sekä vientitulojen mahdollistaja, ja se vähentää riippuvuutta fossiilisista luonnonvaroista. Pyrkimyksenä tulee olla korkean lisäarvon tuotteet. Metsätalous kytkeytyy vahvasti ilmastopoliittikkaan, joka on keskeinen hallituksen prioriteetti.

Suoraan metsätalouteen budjetoidut määrärahat nousevat esityksen mukaan n. 21 794,14 miljoonalla eurolla vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna, mutta vähenevät 1,306 miljoonalla eurolla, kun otetaan huomioon lisätalousarviot. Lisäystä aiheuttaa pääosin Metsäluonnon hoidon edistäminen (1 miljoona euroa) ja valtionapu Suomen metsäkeskukselle (3,011 miljoonaa euroa) sekä uusi metsätustukijärjestelmä (1,360 miljoonaa euroa). Vähennystä on Metsähallituksen julkisissa hallintotehtävissä (-3,677 miljoonaa euroa) lisätalousarviot huomioiden sekä kestävän metsätalouden rahoituksessa (Kamera) 3,0 miljoonaa euroa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että metsäalan kehittämishankkeiden rahoitusmahdollisuudet paranevat merkittävästi, kun hallitusohjelman mukaisesti Luonnonvara- ja biotalouden edistämiseen budjetoitu määräraha kohoaa 11,807 miljoonaa euroa vuoden 2020 lisätalousarviot huomioiden.

Luonnonvara- ja biotalouden edistämisen momentti (30.40.22) sisältää luonnonvara- ja biotalouden kehittämiseen tarkoitettuja määrärahoja, ja se antaa mahdollisuudet esim. useita toimialoja koskevien luonnonvara- ja biotalouden kehittämishankkeiden toteuttamiseen. Momentilta rahoitetaan mm. hallitusohjelmaan sisältyvän maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman kehittämishankkeita ja muita Kansallisen metsästrategian 2025 kehittämishankkeita. Rahoituksen käytössä painottuu hallitusohjelman painopiste: Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi.

Valiokunta toteaa, että Kamera-tukeen esitetään ensi vuodeksi 53,23 miljoonaa euroa eli määräraha supistuu 3,0 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen verrattuna. Supistuminen johtuu määrärahojen siirroista Metsäkeskukselle Kameraa seuraavan uuden kannustejärjestelmän tietojärjestel-

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

män rakentamiseen (1,7 miljoonaa euroa) viivytyksettömän siirtymän varmistamiseksi sekä METSO-rahoituksen kohentamiseen (1,0 miljoonaa euroa ympäristötukeen ja 0,3 miljoonaa euroa Metsäkeskukselle ohjelman toimeenpanon resursseihin). Valiokunta pitää tärkeänä, että myöntämisvaltuuteen esitetään 56,0 miljoonaa euroa, mikä mahdollistaa aktiivisen hankerahoituksen tulevana vuonna.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Metsäkeskus voi tehdä tukipäätöksiä voimassa olevan kestävä metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) nojalla vuoden 2020 loppuun asti ja maksatuksia vuoden 2023 loppuun asti. Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle esityksen (HE 151/2020 vp), jolla em. lain voimassaoloaikaa jatketaan 31.12.2023 saakka ja maksatuksia 31.12.2026 saakka. Arvioiden mukaan kuluvana vuonna Kemera-tukea ei ole jäämässä juurikaan käyttämättä. Valiokunta pitää erityisen myönteisenä sitä, että varojen käyttö on lisääntynyt taimikon varhaishoidossa (35 prosenttia), nuoren metsän hoidossa (17 prosenttia) ja terveyslannoituksessa (41 prosenttia). Valiokunta pitää kuitenkin välttämättömänä metsälainsäädännön metsänhoidollisten tavoitteiden toteuttamista nopealla aikataululla kaikilta osin kiinnittäen erityistä huomiota kuolinpesien omistamiin metsiin.

Suometsän hoidon ja sekä metsäteiden rakentamisen että perusparantamisen työmäärät ovat kuitenkin viime vuosina olleet vähäisiä tavoitteisiin nähden. Metsäteiden perusparannusmäärien väheneminen vaikuttaa pitkällä tähtäimellä teiden liikennöitävyyteen. Suomen metsistä neljännes on suometsiä. Niiden hoidossa tulee erityistä huomiota kiinnittää vesistö- ja ympäristövaikutusten suunnitteluun. Tämä edellyttää useimmiten usean tilan yhteistä toimenpiteiden suunnittelua. Valiokunta korostaa, että metsänomistaja-asiakkaille tulee olla tarjolla riittävästi metsänhoitopalveluita usean tilan yhteishankkeina toteutettavien suometsä- ja tiehankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Momentilla 30.40.45 (Metsäluonnonhoidon edistäminen) on käytettävissä 8,027 miljoonaa euroa (lisäystä 1 miljoona euroa), josta käytetään KEMERA-ympäristötukeen noin 7 miljoonaa euroa ja luonnonhoitohankkeisiin noin 1 miljoona euroa. Määräraha mahdollistaa METSO-ohjelman toimenpiteet noin 3 400 hehtaarin alueella sekä monitavoitteisiin vesiensuojeluhankkeisiin. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että METSO-ohjelman tavoitteena vuoteen 2025 mennessä on suojella yhteensä 82 000 hehtaaria ympäristötuella ja luonnonhoitohankkeilla. Vuoden 2019 loppuun mennessä tavoitteesta on toteutettu runsaat 47 900 hehtaaria, josta ympäristötukisopimuksia noin 43 000 hehtaaria ja luonnonhoitotöitä noin 4 900 hehtaaria. METSO-ohjelmaa toteutetaan maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä. Ympäristöministeriön vastuulla oleva osuus METSO-ohjelman toteutuksesta on 96 000 ha.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että huolehditaan kaikenlaisten maaseutualueiden (ydinmaaseudun ja harvaan asutun maaseudun) elinvoimasta. Biotalous on erityisen tärkeää, että infrastruktuurista — tiestöstä ja tietoliikenneyhteyksistä — huolehditaan. Metsätalous tarvitsee toiminnossaan jatkuvasti nopeita tietoliikenneyhteyksiä. Metsäbiotalous toimii myös alueilla, joilta kaikki muu elinkeinotoiminta saattaa olla jo loppunut.

Valiokunta toteaa, että Metsähallituksen Luontopalvelujen saama valtion budjettirahoitus on suurimmaksi osaksi ympäristöministeriön momentilla 35.10.52 (Metsähallituksen julkiset hallinto- ja palvelutehtävät). Momentilta rahoitetaan kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden, luonnon-

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

suojeluun varattujen alueiden sekä kulttuuriperintökohteiden hoitoa sekä eliölajien ja luontotyyppien suojelua. Tälle vuodelle määrärahaan on tullut tuntuva korotus. Siten kansallispuistoissa ja muilla suojelualueilla on menossa voimakas panostus niin retkeily- ja opastusinfran kunnostamiseen kuin aktiivisiin luonnonsuojelutöihin.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että valtion retkeilyalueet ja Metsähallituksen monikäyttömetsien retkikohteet täydentävät merkittäväällä tavalla valtion maiden ja vesien virkistyskäyttötarjontaa. Näiden kohteiden ylläpito ja kehittäminen rahoitetaan maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 (Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät). Esityksessä ehdotetaan myös ensi vuodelle tämän vuoden mukaista 1,0 miljoonan tulevaisuusinvestointipanostusta valtion retkeilyalueiden ja vastaavien kohteiden korjausvelan vähentämiseksi. Valiokunta toteaa kuitenkin, että vuoden 2020 lopussa maa- ja metsätalousministeriön kautta rahoitettavien virkistyskäyttöä ja luontomatkailua tukevien palveluvarustusten korjausvelka tulee olemaan noin 5,7 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi maastoliikenneväylien täydennysrahoitustarve on noin 0,5 miljoonaa euroa. Valiokunta toteaaakin, että toiminnan kehittämiseen ja luontomatkailun edellyttämiin uusinvestointeihin ei tällä määrärahasolla ole mahdollisuuksia. Merkittävä puute on myös se, että Metsähallituksen vastuulla olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden korjausvelkaongelmaan ei ole löytynyt kokonaisratkaisua.

Huoltovarmuuden kannalta on merkityksellistä, että maamme metsävarat eivät siirry ulkomaa-laisten käsiin. Lisäksi omistajarahastojen asemaa on syytä selvittää.

Tiet

Valiokunta on edellä korostanut infrastruktuurin suurta merkitystä metsätaloudelle. Toimivalla tieverkostolla ja rataverkostolla on keskeinen merkitys niin koko biotalouden kuin maaseudun kaikkien toimintojen kannalta. Se on myös puuntuotannon ja puunhankinnan perusedellytys. Tieverkoston heikentynyt taso, kuten teiden ja siltojen ylläpidon puutteet, aiheuttaa lisäkustannuksia. Yksitysteiden kunto on myös tärkeää maaseutuelinkeinoille ja teiden varsilla asuville. Valiokunta pitää välttämättömänä, että teiden kunnostamisesta ja kunnossapidosta huolehditaan.

Tutkimuksen ja maaseudun neuvonnan rahoitus

Maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseksi ja palveluiden turvaamiseksi tarvitaan yhteiskunnan tuen lisäksi innovaatioita ja uusyritystä sekä omaehtoista paikallista kehittämistä. Maa- ja elintarviketalouden kilpailukyky perustuu tulevaisuudessa entistä enemmän ruokajärjestelmän toimijoiden vahvaan osaamiseen sekä innovaatioiden kehittämiseen ja nopeaan käyttöönottoon. Innovaatioita ovat mm. uudet biotalouden tuotteet, uudet tuotantoteknologiat ja uudet ympäristöystävälliset tuotantotavat.

Valiokunta toteaa, että ilmastonmuutos, ravinnepäästöjen vähentäminen ja muut globaalit kehitystrendit korostavat maamme olosuhteisiin perustuvan luonnonvaratalouden tutkimuksen merkitystä niin maataloudessa kuin metsätaloudessa. Keskeistä on mm. nurmimaiden hiilensidontakyvyn ja turvemaihin liittyvien päästöjen selvittäminen tutkimuksella. Samalla kasvaa tarve viranomais- ja asiantuntijatehtäville sen myötä, kun sektoreita koskevat kansainväliset sopimukset, ohjaus ja lainsäädäntö lisääntyvät. Luken osaaminen ja asemoituminen bio- ja kiertotalouden uu-

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

sien ratkaisujen tuottajana kiinnittyy vahvasti kansallisiin biotalouden arvoketjuihin. Monilla bio- ja kiertotalouden toimialoilla on vahvaa kasvua, jonka tueksi tarvitaan yhä vahvempaa tutkimuspohjaista tietoa tukemaan esimerkiksi biotalousinvestointeja koskevaa päätöksentekoa.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta korostaa maa- ja metsätalouden tutkimus- ja innovaatio- ja hoitatuksen merkitystä.

Valiokunta pitää keskeisenä, että maaseutumaisilla seutukunnilla on tarjolla kattavat, maaseutuyritysten tarpeita vastaavat neuvontapalvelut, jotka luovat maaseudun kehittämiseksi vankan osaamis pohjan. Neuvontapalvelujen merkitys korostuu erityisesti ilmastonmuutoksen tuomien haasteiden vuoksi. Näiden pitkäjänteinen tarjonta ja kehittäminen on turvattava sekä kansallisin että EU:n osarahoittamin toimin.

4H-toiminta

Valiokunta korostaa 4H-toiminnan merkitystä maaseudun elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden edistäjänä sen tarjotessa monipuolista harrastus- ja palvelutoimintaa, työllistäessä nuoria ja tarjotessa heille mahdollisuuksia yrittäjyyden kokeilemiseen omalla kotiseudullaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että 4H-toimintaan osoitetaan riittävä määräraha.

Kalatalous

Valiokunta pitää tärkeänä kotimaisen kalan kulutuksen lisäämistä. Kotimaisen kaupallisesti pyydetyn kalan osuus kokonaiskulutuksesta on vähentynyt, ja vähittäiskaupassa oleva kala on yhä useammin tuontikalaa. Kaupallisten kalastajien neuvontajärjestelmistä tulee pitää huolta ja kalojen kiertovesikasvatusta edistää. Merialueilla hylje- ja merimetsovahingot ovat nykyään erittäin merkittävä ongelma ammattikalastukselle ja kalanviljelylle. Valiokunta pitääkin välttämättömänä kasvaneiden hylje- ja merimetsokantojen tehokasta säätelyä hyljekantojen kestävyys huomioiden ja hyljevahinkojen korvaamista.

Valiokunta korostaa myös ammattimaisen sisävesikalastuksen edistämistä ja lähikalan markkinoillepääsyn helpottamista. Särkikaloiden tehostetun ammattipyynnin avulla, ns. hoitokalastuksen ja kalakantojen kannanhoitosuunnittelulla on mahdollista tehokkaasti poistaa rehevöityneistä vesistöistä fosforia. Merialueen ja tiettyjen rehevöityneiden sisävesialueiden kestävä poistokalastusta tulee pyrkiä laajentamaan ja särkikaloiden tulee jalostaa elintarviketuotteiksi ja eläinten rehuksi. Tarvitaan lisätoimia mm. Itämeren rehevöitymisen estämiseksi.

Valiokunta pitää erittäin tarpeellisenä vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttämistä. Valiokunta korostaa vapaa-ajankalastuksen yhä kasvavaa merkitystä. Sen myötä tulee huomioida neuvonnan ja valvonnan lisäresurssit. Tavoitteena tulee olla vaelluskalojen luontaisen lisääntymiskierron palauttaminen kalataloudellisesti merkittävimmissä kalatiestrategian kärkikohteissa. Jokivesistöissä tulee helpottaa kalan kulkua, kalakantojen luontaista lisääntymistä ja monimuotoisuutta. Valiokunta korostaa, että erityisesti lohikalakantojen elinkierron palauttaminen vaatii pitkäjänteistä rahoitusta ja toimia.

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

Vesitalous

Valiokunta pitää myönteisenä, että momentin Vesivarojen käytön ja hoidon menot (30.40.21) rahoitusta on edelleen tarkoitettu käyttämään menoihin, jotka liittyvät mm. vesihuollon kehittämiseen ja Suomen vesialan kansainvälisen strategian toteuttamiseen sekä vesialan liiketoimintaa edistävien valtioiden välisten yhteistyösopimusten toteuttamiseen. On tärkeää, että rahoitusta on edelleen saatavilla vesitietopalvelun käyttöön liittyvien menojen lisäksi myös vesitietopalvelun kehittämiseen.

Valiokunta toteaa, että vesi- ja kalataloushankkeiden tukemiseen (30.40.31) on varattu 8,636 miljoonan euron määräraha. Talousarviosta ei kuitenkaan käy ilmi, missä määrin määräraha koskee vesihuollon toimialaa tai koskeeko lainkaan. Valtion osittaisella tukirahoituksella on ollut ja olisi edelleen tärkeä roolinsa etenkin ylikunnallisten vesihuoltohankkeiden saamiseksi käyntiin. Alueellisilla vesihuoltohankkeilla — yhdysvesijohdot, siirtoviemärit, alueelliset jätevesipuhdistamot ja vedenhankintajärjestelyt — varmistetaan vesihuollon toimintavarmuutta ja parannetaan palvelun tasoa ja toisaalta edistetään järkevän ja tehokkaan laitospalvelun muodostumista.

Riistavahingot

Riistavahinkolain (105/2009) 9 §:n 2 momentin mukaan riistaeläinten (mm. suurpedot) aiheuttamien vahinkojen korvaaminen on mahdollista vain valtion talousarvion asettamissa rajoissa. Pitäen myönteisenä esitettyä määrärahan korotusta valiokunta korostaa korvausten keskeytymättömän maksamisen merkitystä. Suurpetovahinkojen vähentämiseksi tarvitaan nykyistä toimivampaa ja tuloksellisempaa kantojen sääntelyä ja monipuolista keinovalikoimaa. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että vahinkoja ennalta ehkäiseviin toimiin osoitetaan riittävästi varoja ja että vahingonkärsijöille maksetaan korvaukset ripeästi ja täysimääräisesti.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Maa- ja metsätalousvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp

Helsingissä 5.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Mikko Kärnä kesk (osittain)
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr (osittain)
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Mikko Savola kesk (osittain)
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Atte Harjanne vihr (osittain)
varajäsen Juha Pylväs kesk
varajäsen Janne Sankelo kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp Eriävä mielipide 1

Eriävä mielipide 1

Perustelut

Maatalouden kannattavuutta parannettava

Maatalouden kannattavuustilanne on jatkunut edelleen vaikeana. Vaikka maatalouden tilakoko on kasvanut ripeästi, taloudelliset tulokset ovat heikentyneet vuosituhannen vaihteesta vuoteen 2016. Lievää korjausta on tapahtunut kahden viime vuoden aikana, mutta se ei riitä kannattavuusongelman ratkaisemiseen. Viime aikoina tuotantoonsa investoineiden tilojen talousvaikeudet ovat korostuneet. Hallitus on tarttunut selvitysmies Reijo Karhisen ehdottamiin toimenpiteisiin liian hitaasti. Suomalaisesta maataloustuotannosta on tehtävä yrittäjämäisempää ja houkuttelevampaa erityisesti nuorille toimijoille.

Ruuantuotannon tulevaisuuden kannalta ratkaisevaa on maatalouden kannattavuuden kehittyminen. Mitä parempi on tuotteista saatava hinta, sitä terveempi ja elinvoimaisempi markkinaympäristö sen seurauksena syntyy. Näkemyksemme mukaan maatalouden tuet on ohjattava aktiivisen ja uudistavan maatalouden edistämiseen.

Valvontajärjestelmää on kehitettävä viljelijälähtöiseksi ja valmentavaksi. Kannustamme hallitusta toimiin, joilla tuetaan maatilojen välistä yhteistyötä. Yhteistyötä voidaan kehittää esimerkiksi biokaasutuotannossa. Samoin myös tuottajien osaamiseen on panostettava ja hallinnollista taakkaa on syytä keventää.

Huomautamme myös, että viljelijöille maksettavat korvaukset valkuposkivanhan aiheuttamista tuhoista ovat kasvaneet jälleen. Hallituksen onkin tuotava eduskunnalle esitys valkuposkivanhan siirtämisestä metsästyslain piiriin. Ympäristöministeriöllä ja maa- ja metsätalousministeriöllä on erilainen näkemys asian ratkaisemisesta erityisesti budjettitekniikan vuoksi. Hallinnolliset erimielisyydet on työnnettävä sivuun. Ruotsissa ja Virossa lintudirektiivin mahdollistamaa joustoa on hyödynnetty siten, että valkuposkivanhi on metsästyslain piirissä oleva laji ja lintudirektiivin implementointi on metsästyslain kautta.

Omaisuuksensuoja huomioitava metsäpolitiikassa

Kiinnitämme huomiota kymmenvuotisen elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman toimeenpanoon. Näemme, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen perinneympäristöillä, niityillä, kedoilla ja metsälaitumilla onnistuu paremmin aktiiviviljelyn tukemisella kuin jälkikäteen tehdyillä ennallistamistoimilla. Korostamme suojelutoimissa vapaaehtoisuutta. Pakkoon perustuvat suojelutoimet aiheuttaisivat häiriöitä ja tarpeetonta vastarintaa metsänomistajien keskuudessa. Suometsiä pitää voida hyödyntää puunsaannin kannalta myös jatkossakin. Näemme tärkeänä vapaaehtoisen METSO-ohjelman rahoituksen jatkamisen. Ohjelmalla on laaja kannatus metsänomistajien sekä asiantuntijoiden keskuudessa.

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp
Eriävä mielipide 1

Potkua ruokavientiin

Hallituksen puheet ruokaviennin edistämisestä ovat huomattavasti suurempia kuin itse teot. Ruokaviennin edistäminen on liialti yksittäisten ja irrallisten hankkeiden varassa. Tämän takia tulee perustaa Food from Finland -osakeyhtiö, joka keskittyy kaikella tarmolla ja pysyvällä asiantuntemuksella tuloksekkaaseen vientiin. Rahoitus saadaan säästyneistä hankerahoista. Osakeyhtiön perustaminen vaatii maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön nopeaa yhteistyötä. Liian hajautetut vientiponnistelut eivät ole tuottaneet tulosta. Se näkyy elintarvikkeiden negatiivisen kauppataaseen huolestuttavana jämähtämisenä. Uudet ruokainnovaatiot pitää voida kehittää ja toteuttaa Suomessa ja myydä Suomesta maailmalle. Kannatamme lähiruuan ja tilojen suoramyynnin edistämistä osana elintarvikeyrityksen vahvistamista. Sen vuoksi lainsäädännön tulee sallia nykyistä helpommin ruuan kokonaisvaltainen lähijalostus ja suoramyynti, mukaan lukien liha. Tilojen suoramyyntioikeuksia on edistettävä ja laidunteurastus sallittava. Lisäksi teurastamoiden ja muiden elintarvikelaitosten kilpailukykyä on parannettava alentamalla valvonta-, tarkastus- ja lupamaksuja.

Petopolitiikka kuntoon

Metsästys ja erityisesti koirilla metsästäminen kuuluvat suomalaiseen kulttuuriperimään. Olemme huolissamme, että tietyillä alueilla jatkuvasti oleskelevat susilaumat estävät kansalaisia harjoittamasta omaa perinteistä kulttuuria, kuten koirilla metsästämistä. Susikantamme on erittäin vahva ja ylittää tällä hetkellä sen rajan, jota on normaalisti pidetty edellytyksenä susien elinvoimaisuuden kannalta. Jatkuvasti uusia alueita valtaavat sudet aiheuttavat ihmisissä myös pelkoa. Monilla alueilla kansalaiset eivät uskalla käyttää jokamiehenoikeuttaan esimerkiksi marjojen poimimiseen. Ehdotamme, että hallitus lopettaisi vitkastelun ja tarttuisi viimein toimeen ja sallisi suden kannanhoidollisen metsästyksen. Susiongelman lisäksi hallituksen on puututtava aiempaa rivakammin myös merimetso-ongelmaan.

Hallituksen tulisi pitää kiinni omasta hallitusohjelman kirjauksestaan, jonka mukaan metsästys-harrastuksen edellytykset turvataan ja uusien harrastajien tuloa lajin pariin edistetään. Tämä tarkoittaa sitä, että kansalaisten metsästysedellytyksiä ei saa huonontaa asettamalla uusia metsästyskieltoja luonnonsuojelualueilla. Myös suurpedoista poronhoidolle aiheutuvat vahingot ovat jatkuvasti kestävämmällä tasolla.

Yleisesti ottaen hallituksen pitää huomattavasti vahvemmin puolustaa suomalaista kulttuuria ja elämäntapaa koko Suomessa sekä kiinnittää vahvemmin huomiota omaisuudensuojaan ja elinkeinon harjoittamisvapauteen. Perusoikeuksien pohdinta on jäänyt liian vähälle huomiolle.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

**Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp
Eriävä mielipide 1**

Helsingissä 5.11.2020

Janne Sankelo kok
Markku Eestilä kok
Peter Östman kd

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp Eriävä mielipide 2

Eriävä mielipide 2

Perustelut

Istuvan vihervasemmistohallituksen toiminta on ollut vailla johdonmukaisuutta koko meneillään olevan hallituskauden ajan. Tämä näkyy pöyristyttävällä tavalla vastuuttomuutena hallituksen toiminnassa energia- ja ilmastopolitiikkasektorilla samoin kuin etenkin maa- ja metsätaloussektorilla. Toisin kuin hallitus, me Perussuomalaiset kannamme huolta Suomen työllisyydestä, yrittäjyydestä ja talouskasvusta. Tämän johdosta näemme, että energia- ja ilmastopolitiikan samoin kuin maa- ja metsätalouspolitiikan pitää tukea työllisyyttä ja talouskasvua, eikä haitata niitä — niin kuin nyt on vihervasemmistohallituksen tekemillä toimilla käynyt. Samaten on huolehdittava siitä, että maassamme tehdään jatkossa johdonmukaisuuteen sekä kohtuuhintaiseen ja kotimaiseen energiaan tähtäävää energiapolitiikkaa, mikä tukee edelleen paremmin työllisyyttä, talouskasvua, kilpailukykyä ja ostovoimaa.

Toisaalta valiokuntaryhmämme sekä eduskuntaryhmämme mielestä verotuksella ja tukipolitiikalla tulee kannustaa kotimaisten energialähteiden, kuten turpeen ja puuhakkeen, hyödyntämiseen. Energiatukien ja verotuksen on näin oltava läpinäkyviä ja tuet muutoinkin järkevällä tasolla (vrt. EU-maataloustuet — ja toimet niiden järkiperäistämiseksi, kuten kansalliset lisätuetkin). Hajautetulla energiatuotannolla ja maataloudella on iso aluepoliittinen merkitys, mikä mahdollistaa asumisen haja-asutusalueilla. Perussuomalaisten eduskuntaryhmä näkee, että lainsäädännöllä on huolehdittava siitä, että esimerkiksi hiilinieluista ei tule Suomelle rajoitteita, jotka pienentäisivät kestäviä hakkuumahdollisuuksia metsissämme.

Kolmanneksi useissa tutkimuksissa on todettu, että suomalainen arvostaa suuresti maaseutua sekä puhdasta, kotimaista ja turvallista ruokaa. Perussuomalaiset puolustavat näitä arvoja. Samaten annamme täyden tukemme perheviljelmiin perustuvalla monipuolisella maataloustuotannolle ja yrittäjyydelle (ml. kyläkauppaverkostot). Katsomme, että näillä asioilla on maassamme suuri merkitys edelleen sekä työllisyyteen, ruokaturvallisuuteen ja huoltovarmuuteemme kokonaisuudessaan. Tämän johdosta esitämme ryhmänä omassa vaihtoehtobudjetissamme lisätukea pientiloille sekä kyläkaupoille heidän toimintamahdollisuuksiensa turvaamiseksi.

Perussuomalaiset näkevät maaseudun mahdollisuutena nyt ja tulevaisuudessa, sillä maaseudulla on suuri yhteiskunnallinen merkitys. Tämä tulisi kaikkien osapuolten ymmärtää — ja kehittää maaseutua sekä maaseutualueita sen mukaisesti. Näin ollen maamme EU-edunvalvonta tulee saada jatkossa huomattavasti paremmaksi kuin mitä se on nykyisin. Tämä merkitsee sitä, että emme voi emmekä saa jatkossa rangaista viljelijöitämme EU-politiikan kautta siitä, että he ovat kehittäneet viljelytekniikoitansa jo ennakkoon ympäristöystävällisemmiksi. Lisäksi Suomen puhdas luonto, ilma, vedet ja maaperä ovat myyntivaltteja ruoan viennissä. Terveellinen ruoka on myyntituote, josta ollaan valmiita myös maksamaan. Esimerkiksi luomu- tai superfood-tuotannolle on kasvava kysyntä maailmalla. Haluamme tukea ja helpottaa uusien kauppayhteyksien syntyä niin, että tuotanto kohtaa tarpeen entistä paremmin. Tämä edellyttää, että myös viljelijöille on tarjottava apua ja palveluja kansainvälistymiseen ja markkinointiin, kuten muillekin yrittäjille.

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp Eriävä mielipide 2

Perussuomalaiset näkevät samaten, että pien- ja perheviljelmän edellytykset on säilytettävä Suomessa. Taloudellisesti kannattava ja eteenpäin pyrkivä tila vastaa yhteiskunnan haasteisiin työllistämällä, investoimalla ja huolehtimalla hyvin eläimistä — ympäristöstä. Hyvinvoiva maatalousyrittäjä on eläinten hyvinvoinnin turva. Maatalous-väestön tulotason on vastattava yleistä tulokehitystä, siksi siitä tulee säätää Suomeen elintarvikeketjun tulolaki. Tämä takaisi, että kuluttajien maksamasta hinnasta kohtuullinen osuus menee alkutuottajille, jalostukselle sekä kuljetuksiin ja kaupalle. Rakennemuutos ja tehostaminen ovat vähentäneet elintarvikesektorin työpaikkoja, mutta sektorin merkitys ei ole vähentynyt, koska haluamme yhä syödä puhdasta kotimaista ruokaa. Samaten maatalousväestön on saatava rauhassa tuottaa ruokaa, ilman pelkoa siitä, että pedot häiritsevät pihapiirissä sekä alkutuotantoa että mahdollisesti jopa perhettä taikka että esimerkiksi valkuposkivanhien vierailu tietyillä alkutuottajien pelloilla vaarantaa mahdollisesti koko tilanpidon. Myös nämä seikat on otettu huomioon vaihtoehtobudjetissamme.

Lisäksi valiokuntaryhmämme muistuttaa siitä tosiasiaista, että monin paikoin Suomea maatalouslomittajista on huutava pula (ml. Lappi — ja porotalousalueet). Lomittajien koulutustarve on kasvanut muun muassa karjakokojen suurentumisen sekä tilojen koneellistumisen myötä, ja tästä johtuen onkin vaikeaa löytää lomittajia, joilla on riittävä käytännön kokemus.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmä katsoo, että maatalousyrittäjille kuuluva mahdollisuus lomaan on keskeinen jo työssä jaksamisen kannalta. Kyse on myös tuotantoeläinten hyvinvoinnin edistämisestä sikäli, että isäntäväki jaksaa myös panostaa siihen. Tästä syystä lomittajapulaan olisiikin löydettävä ratkaisu esimerkiksi alan koulutusta lisäämällä sekä alaa tunnetuksi tekemällä.

Tulee myös muistaa, että Suomi, suomalaisuus sekä metsä — nämä sanat ovat aina kuuluneet kiinteästi yhteen. Tunnetaanhan Suomi maailmallakin sekä ”metsien maana” että ”vihreästä kullastaan”. Nyt metsäsektori sekä koko sen toimintaympäristö elävät muutoksessa. Tähän liittyy paljon niin haasteita kuin uhkatekijöitä. Tulevaisuuden haasteet tulee tunnistaa ja niihin tulee vastata.

Perussuomalaisten mielestä metsäsektori on ala, jolla on paljon mahdollisuuksia menestymiseen, jos sille annetaan sille kuuluva arvo ja mahdollisuus. Esimerkiksi kotimaisen puunkäytön lisääminen tulee huomioida. Puurakentaminen sisältää Perussuomalaisten mielestä mittaamattomat mahdollisuudet maassamme ja maaillemme oikein käytettynä. Uusiutuvana raaka-aineena puu on myös ympäristöystävällinen vaihtoehto. Jotta kaikki metsäsektorilla oleva potentiaali saataisiin jatkossa hyödynnettyä, on myös talousmetsien elinvoimaisuus turvattava.

Perussuomalaisten mielestä tämä tapahtuu parhaiten Kemeran kautta tukemalla mm. taimikonhoitoa, nuoren puuston harvennusta sekä pystypuiden karsintaa. Taloudellisesti kasvatuskelpoisten alueiden kunnostusohjelmista ja metsäteiden rakentamista yms. metsätalouden tarpeisiin tarkoitettuja toimenpiteitä ei tule unohtaa. Tehokas ja järkevä metsänhoito luo taloudellista kestävyyttä ja turvaa sekä mahdollistaa metsäteollisuuden kehittämisen ja säilymisen Suomessa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

Valiokunnan lausunto MmVL 23/2020 vp
Eriävä mielipide 2

että valtiovarainvaliokunta ottaa päätöstä tehdessään huomioon eriävässä mielipiteessä esitetyt näkökohdat. Lisäksi esitämme edellä olevan perusteella, että hyväksytään seuraavat lausumat:

Eriävän mielipiteen lausumaehdotukset

Eduskunta edellyttää, että

1. hallitus luo petopolitiikan, jolla susien määrä kohtuullistetaan ja petovahingot korvataan täysimääräisesti
2. hallitus ryhtyy laajamittaisiin toimenpiteisiin, joilla pystytään turvaamaan haja-asutusalueiden ns. kyläkauppojen verkosto sekä niiden olemassaolo
3. hallitus turvaa samaten turpeen energia- ja muun käytön (puutarha- ja kuiviketurve yms.) ottaen huomioon vesistöjen suojelun.

Helsingissä 5.11.2020

Ritva Elomaa ps
Mikko Lundén ps
Ari Koponen ps